

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1919.

Andra kammaren.

Nr 4.

Onsdagen den 15 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

I enlighet med därom den 11 innevarande månad fattat beslut skulle nu företagas val av suppleanter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av suppleanter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 87 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 68 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 58 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Hansson* i Gårda,
» andra » » *Vennerström*,
» tredje » » *Gylfe*,
» fjärde » » *Hansson* i Sölvesborg och
» femte » » *Andersson* i Igelboda.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Norman*.
» andra » » *Kahlström*.
» tredje » » *Nilsson* i Antnäs och
» fjärde » » *Forssell*.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Persson* i Tofta,
» andra » » *Runefors* och
» tredje » » *Eliasson*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna, därvid beträffande sjätte platsen lottning ägde rum, tillföll platserna nedannämnda personer i följande ordning:

Andra kammarens protokoll 1919. Nr 4.

herr *Hansson* i Gårda,
 » *Norman*,
 » *Persson* i Tofta,
 » *Vennerström*,
 » *Kahlström*,
 » *Runefors*,
 » *Gylfe*,
 » *Nilsson* i Antnäs,
 » *Hansson* i Sölvesborg,
 » *Eliasson*,
 » *Andersson* i Igelboda och
 » *Forssell*.

§ 2.

Härefter företogs val av suppleanter i statsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 89 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 67 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 57 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Jansson* i Falun.
 » andra » » *Tengdahl*,
 » tredje » » *Andersson* i Gävle,
 » fjärde » » *O. Nilsson* i Örebro,
 » femte » » *Björck* och
 » sjätte » » *Nilsson* i Malmö.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Erlansson*,
 » andra » » *Jönsson* i Slätåker,
 » tredje » » *Lübeck* och
 » fjärde » » *Söderhielm*.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Bäckström*,
 » andra » » *Mossberg*,
 » tredje » » *Osberg* och
 » fjärde » » *Hamrin*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter föredagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Jansson* i Falun,
 » *Erlansson*,
 » *Bäckström*,
 » *Tengdahl*,
 » *Jönsson* i Slätåker,
 » *Andersson* i Gävle,
 » *Mossberg*,
 » *Lübeck*,
 » *O. Nilsson* i Örebro,
 » *Osberg*,
 » *Björck*,
 » *Söderhielm*,
 » *Nilsson* i Malmö och
 » *Hamrin*.

§ 3.

Vidare företogs val av suppleanter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 87 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 67 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 60 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Bärg* i Katrineholm,
 » andra » » *Johansson* i Kullerstå,
 » tredje » » *Uddenberg*,
 » fjärde » » *Viklund* i Oviken och
 » femte » » *Lövgren* i Nyborg.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Bökelund*,
 » andra » » *Jönsson* i Boa,
 » tredje » » *Lithander* och
 » fjärde » » *Magnusson* i Skövde.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Wikström*,
 » andra » » *Olsson* i Ramsta och
 » tredje » » *Jönsson* i Fridhill.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Bärg* i Katrineholm,
 » *Bökelund*,
 » *Wikström*,
 » *Johansson* i Kullersta,
 » *Jönsson* i Boa,
 » *Olsson* i Ramsta,
 » *Uddenberg*,
 » *Lithander*,
 » *Viklund* i Oviken,
 » *Jönsson* i Fridhill,
 » *Lövgren* i Nyborg och
 » *Magnusson* i Skövde.

§ 4.

Vid nu anställt val av suppleanter i bankoutskottet avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 90 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 68 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 57 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Borggren*,
 » andra » » *Bäcklund*,
 » tredje » » *Lovén* och
 » fjärde » » *Hagman* i Domnarvet.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Lindvall*.
 » andra » » *Olsson* i Berg och
 » tredje » » *Winkler*.

Av de med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo 56 valsedlar

såsom första namn herr *Persson* i Björsbyholm,
 » andra » » *Andersson* i Milsmaden och
 » tredje » » *Sandberg*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Borggren*,
 » *Lindvall*,
 » *Persson* i Björsbyholm,
 » *Bäcklund*,
 » *Olsson* i Berg,

herr *Lovén*,
 » *Andersson* i Milsmaden,
 » *Winkler*,
 » *Hagman* i Domnarvet och
 » *Sandberg*.

§ 5.

Företogs val av suppleanter i första lagutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 85 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 68 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 61 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Carlson* i Karlshamn,
 » andra » » *Söderberg*,
 » tredje » » *Aarnseth* och
 » fjärde » » *Billqvist*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Svensson* i Betingetorp,
 » andra » » *Carlsson* i Solberga och
 » tredje » » *Thore*.

Av de med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo 59 valsedlar

såsom första namn herr *Johanson* i Gäre,
 » andra » » *Danielsson* och
 » tredje » » *Eklund*.

På grund härav blev ordningen mellan mamnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa medannämnda personer i följande ordning:

herr *Carlson* i Karlshamn,
 » *Svensson* i Betingetorp,
 » *Johanson* i Gäre,
 » *Söderberg*,
 » *Carlsson* i Solberga,
 » *Danielsson*,
 » *Aarnseth*,
 » *Thore*,
 » *Billqvist* och
 » *Eklund*.

§ 6.

Vidare företogs val av suppleanter i andra lagutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 91 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 66 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 54 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Strömberg*,
 » andra » » *Karlsson* i Nynäshamn
 » tredje » » *Johansson* i Sollefteå,
 » fjärde » » *Johansson* i Vittinge och
 » femte » » *Sjölander*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Kant*,
 » andra » » *Hedin* och
 » tredje » » *Svensson* i Kompersmåla.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Bäckman*,
 » andra » » *Andersson* i Fiskebäckskil och
 » tredje » » *Ödström*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Strömberg*,
 » *Kant*,
 » *Bäckman*,
 » *Karlsson* i Nynäshamn,
 » *Hedin*,
 » *Johansson* i Sollefteå,
 » *Andersson* i Fiskebäckskil,
 » *Johansson* i Vittinge,
 » *Svensson* i Kompersmåla och
 » *Sjölander*.

§ 7.

Slutligen anställdes val av suppleanter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 87 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 67 med parti-

beteckningen »lantmanna- och borgarepartiet», samt 59 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Norin*,
 » andra » » *Flognfält*,
 » tredje » » *Ericsson* i Arboga och
 » fjärde » » *Ericson* i Funäsdalen.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Andersson* i Grimbo,
 » andra » » *Larsson* i Bondarve och
 » tredje » » *Ericson* i Obergå.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Igel*,
 » andra » » *Molin* och
 » tredje » » *Anderson* i Knapasjö.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa medannämnda personer i följande ordning:

herr *Norin*,
 » *Andersson* i Grimbo,
 » *Igel*,
 » *Flognfält*,
 » *Larsson* i Bondarve
 » *Molin*,
 » *Ericsson* i Arboga,
 » *Ericson* i Obergå,
 » *Ericson* i Funäsdalen och
 » *Anderson* i Knapasjö,

§ 8.

Ordet begärdes härefter av

Herr Sjölander, som yttrade: Herr talman! Jag hemställer till kammaren att bliva befriad från uppdraget att vara suppleant i andra lagutskottet.

Denna anhållan bifölls av kammaren. På förslag av herr talman företogs nu sammanräkning för besättning av det genom herr Sjölanders avsägelse ledigblivna tionde rummet bland suppleanterna i andra lagutskottet; och tillföll detsamma herr Ödström, vilken, på sätt i § 6 här ovan nämnts, uppförts såsom tredje namn å samtliga

med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragrafen 1—8 här ovan omnämnda valen.

§ 10.

Föredrogos var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och hänvisades därvid

till jordbruksutskottet motionen nr 3 av herr *Olsson* i Ramsta;
till tillfälligt utskott motionen nr 4 av herr *Moberger m. fl.*; och
till behandling av lagutskott motionen nr 5 av herr *Welin*.

§ 11.

På hemsällan av herr talmannen beslöt kammaren att vid innevarande riksdag till åtta fem tillfälliga utskott, vart och ett bestående av tio ordinarie ledamöter och tio suppleanter.

Vidare beslöt kammaren, likaledes på herr talmannens förslag, att företaga val av ledamöter i de tillfälliga utskotten torsdagen den 23 och val av suppleanter i samma utskott fredagen den 24 innevarande januari.

§ 12.

Interpellation.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Herr *J e p p s o n*, som yttrade: Herr talman, mina herrar! Den allmänna prisstegring, som under krisåren ägt rum och som statsmakterna delvis sökt att reglera, dels genom fastställda maximipriser, och dels genom direkta anslag i prisreglerande syfte, har ej alltid varit gynnsam för vår jordbruksnäring. Genom maximipris å spannmål, potatis, hö, smör och mjölk, hudar och skinn samt delvis även kött m. fl. produkter har prisstegringen på jordbrukets alster hållits inom en viss av statsmakterna bestämd ram, då däremot priset på en hel del varor, som jordbrukaren behöver för sin produktion, icke i lika omfattning varit föremål för statsmakternas prisreglerande ingripande. De av 1918 års lagtima riksdag fastställda minimipriserna å spannmål och potatis voro beräknade efter produktionskostnader betydligt lägre än vad 1919 års produktionskostnader tycks bliva. I synnerhet ha konstgödselpriserna stigit betydligt.

Chilesalpeter kostade 1915 22 kronor pr 100 kilogram, 1918 60 kronor och nu 65 kronor, 100 kg. norgesalpeter kostade 19 kronor 1915, 50 kronor 1918, nu 55 kronor, svavelsyrad ammoniak 1915 27 kronor pr 100 kg. 1918 80 kronor och nu 90 kronor, 18 %-igt kalkkväve kostade 1915 kronor 20,70 pr 100 kg., 1918 36 kronor och nu

60,30, 100 kg. 37 %-igt kalisalt kostade 1915 kronor 11,50, 1918 18,40 och nu 27 kronor och främst i prisstegringen komma de för produktionen så viktiga fosfaterna, av vilka superfosfat, 20 %-igt, som 1915 kostade 7 kronor pr 100 kg., 1918 30 kronor, nu kostar kronor 43,40 samt tomasfosfat, 14 %-igt, som 1915 kostade kronor 4,50 per 100 kg., 1918 13,25 och nu kronor 24,50. Alltså för tomasfosfaten en prisstegring från 1915 till 1919 med 444 % och för superfosfaten en prisstegring under samma tid med icke mindre än 520 %. Det är som synes en våldsamt ökning av prisen, som naturligtvis måste fördyra produktionen. Därför ha också de av myndigheterna för instundande vår-säsongs fastställda konstgödselpriserna väckt allvarliga bekymmer och farhågor för, allt det höga priset omöjliggör användningen av konstgödseln i önskvärd utsträckning. Detta gäller då synnerligen den kväve- och fosforsyrehaltiga konstgödseln. Och särskilt tänker jag då på våra frostlänta myr- och mossmarker samt de nyodlingar, som odlats under de sista åren. Där torde med all säkerhet de höga prisen å konstgödseln verka avsevärt hämmande å densamma användning i önskvärd utsträckning. Det frisinnade partiet har vid denna riksdag inom sig utsett en jordbruksdelegation att särskilt intressera sig för jordbruksfrågor. Inom denna delegation har frågan om det höga konstgödselpriset diskuterats och delegationen var enhälligt av den mening, att om ej något blir gjort för att medbringa detta höga pris, följden blir den, att användningen av konstgödselmedlen kommer att betydligt inskränkas till skada för produktionen och folknäringen.

Inseende önskvärddheten av att snarast möjligt erhålla klart besked i föreliggande fråga, så att jordbrukarna i god tid få kännedom om, vad som kan göras åt densamma, uppdrog frisinnade partiets jordbrukaredelegation åt undertecknad att interpellera herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet i denna sak.

Varför jag, under hänvisning till vad jag här anfört, vördsamt anhåller om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få framställa följande frågor:

1) Anser herr statsrådet, att någon fara föreligger, att de höga konstgödselpriserna innevarande år komma att verka hämmande på användningen av konstgödselmedlen till skada för vår folknäring?

2) Ämnar herr statsrådet vidtaga några åtgärder för nedbringandet av prisen på konstgödseln?

Denna anhållan blev av kammaren bifallen.

§ 13.

Avgåvos följande motioner nämligen av

herr *Bäckström*, nr 6, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av mera betryggande skydd för får på betesmark mot kringströvande och okynnesshund m. m.;

herr *Sjölander*, nr 7, med förslag till ändringar i lagen om allmän pensionsförsäkring;

herr *Vennerström m. fl.*, nr 8, om anslag till bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar;

herr *Anderson* i Knapasjö, nr 9, om anslag till resebidrag åt vissa lärare och lärarinnor vid folkskolorna;

herr *Viklund* i Oviken, nr 10, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändrade föreskrifter i fråga om den ort, där vinst av försäljning av fastighet skall taxeras till bevillning;

herr *Bengtsson* i Norup *m. fl.*, nr 11, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt samhället av ökat inflytande på biografväsendet; och

herr *Flognfält*, nr 12, om pension åt förre soldaten Nils Norum.

Nämnda motioner bordlades på begäran.

§ 14.

Justerades protokollsutdrag.

§ 15.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:

herr <i>Lithander</i>	under 5 dagar fr. o. m. den 19 jan.,
» <i>Siögren</i>	» 7 » » » 17 »
» <i>Sandberg</i>	» 5 » » » 18 » och
» <i>Isaksson</i>	» 5 » » » 18.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 1,50 e. m.

In fidem
Per Cronvall.